

Průvodka

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0802
Název projektu	Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo a název šablony klíčové aktivity	III/2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Příjemce podpory	Gymnázium, Jevíčko, A. K. Vitáka 452

Název DUMu	Ústavní systém České republiky
Název dokumentu	VY_32_INOVACE_10_04
Pořadí DUMu v sadě	04
Vedoucí skupiny/sady	Mgr. Jan Hrazdira
Datum vytvoření	7. 11. 2012
Jméno autora	Mgr. Jan Hrazdira
E-mail autora	hrazdira@gymjev.cz
Ročník studia	3.
Předmět nebo tematická oblast	Základy společenských věd - Politologie
Výstižný popis způsobu využití materiálu ve výuce	Prezentováno na interaktivní tabuli s využitím psaného textu a doplňkových obrázků, které přiblíží problematiku v tematické oblasti Občan ve státě. Inovace: materiál lze využít i v rámci mezipředmětových vztahů (porovnání našeho ústavního systému se systémy jiných zemí – cizí jazyky); materiál využívá ICT technologií (interaktivní tabule) a mediální techniky – dataprojektoru.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

reg. č.: CZ.1.07/1.5.00/34.0802

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Ústavní systém České republiky

- Česká republika vznikla 1. 1. 1993 rozdělením federace Československé federativní republiky.
- Ve své státnosti se odkazuje na tradice Českého království a na tzv. první Československou republiku.
- Česká republika je parlamentní republikou v čele s voleným prezidentem.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Česká republika je:

- demokratickým
- pluralitním
- a právním státem

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Ústava České republiky

- Státoprávní uspořádání České republiky je dáno Ústavou České republiky (zákon č. 1/1993 Sb.).
- Ústava je doplněna Listinou základních práv a svobod (zákon č. 2/1993 Sb.).
- Ústava obsahuje 8 hlav a 113 článků.
- Nejdůležitější jsou hlavy 2 – 4, které vymezují rozsah moci zákonodárné, výkonné a soudní.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Přehled hlav Ústavy

- Hlava první – Základní ustanovení (vymezuje charakter ČR a stanoví mimo jiné i státní symboly ČR).
- Hlava druhá – Moc zákonodárná (vymezuje působnost českého parlamentu).
- Hlava třetí – Moc výkonná (vymezuje působnost a pravomoci prezidenta a vlády).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Přehled hlav Ústavy

- Hlava čtvrtá – Moc soudní (vymezuje působnost a postavení, jakož i systém soudů ČR).
- Hlava pátá – vymezuje působnost Nejvyššího kontrolního úřadu.
- Hlava šestá – vymezuje působnost České národní banky.
- Hlava sedmá – vymezuje územní samosprávu.
- Hlava osmá – obsahuje přechodná a závěrečná ustanovení.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Moc zákonodárná

Je reprezentována Parlamentem České republiky.

Parlament se skládá z dvou komor:

- Poslanecké sněmovny
- Senátu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Poslanecká sněmovna

- Má 200 členů – poslanců.
- Jsou voleni na 4 roky.
- Poměrný volební systém
- Věk pro vstup do Poslanecké sněmovny je 21 let.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Budova Poslanecké sněmovny

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Jan Polák, licence Creative Commons, BY-SA,
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Praha,_Poslaneck%C3%A1_sn%C4%9Bmovna_Parlamentu_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky.jpg, licence CC, (cit. 2012-11-7)

Senát

- Má 81 členů – senátorů.
- Jsou voleni na 6 let (vždy 1/3 senátorů 1x za 2 roky).
- Většinový volební systém
- Věk pro vstup do Senátu je 40 let.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Valdštejnský palác – sídlo Senátu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Sefjo, licence Creative Commons, BY-SA,

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Praha_Vald%C5%A1tejsk%C3%A9_n%C3%A1m%C4%9Bst%C3%AD_Vald%C5%A1tejsk%C3%BD_pal%C3%A1c_panorama.jpg?uselang=cs, licence CC, (cit. 2012-11-7)

Moc výkonná

Součástí moci exekutivní (výkonné) jsou:

- Vláda České republiky
- Prezident

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Vláda

- Vláda je nejvyšší exekutivní orgán státu.
- Vláda je kolektivní orgán skládající se z předsedy a ministrů.
- Vláda dohlíží na naplňování zákonů a je oprávněna navrhopvat zákony a novely zákonů.
- Vláda je odpovědná Poslanecké sněmovně.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Strakova akademie – sídlo vlády

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Che, licence Creative Commons, BY-SA, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Praha_Strakova_akademie.jpg, licence CC, (cit. 2012-11-7)

Vznik vlády

- Vláda vzniká na základě voleb do Poslanecké sněmovny.
- Po volbách do Poslanecké sněmovny, pověří prezident republiky zpravidla předsedu vítězné strany sestavením vlády.
- Jakmile je vláda designovaným premiérem sestavena, prezident vládu jmenuje.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Vznik vlády

- Vláda pak musí do 30 dnů od svého jmenování předstoupit před Poslaneckou sněmovnu a požádat ji o důvěru.
- Pokud důvěru obdrží – vládne.
- Pokud důvěru nezíská – celý proces se opakuje.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Vznik vlády

- Pokud vláda nezíská důvěru ani podruhé, pověří prezident republiky sestavením toho, koho mu navrhne předseda Poslanecké sněmovny.
- Pokud by ani taková vláda nezískala důvěru, rozpustí prezident Poslaneckou sněmovnu a vyhlásí nové volby.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Prezident republiky

- Prezident republiky je hlavou státu.
- Prezident republiky zastupuje stát navenek a plní celou řadu významných ústavních funkcí (např. jmenuje a odvolává členy vlády, jmenuje soudce, je nejvyšším velitelem ozbrojených sil, svolává a rozpouští Poslaneckou sněmovnu, atd.).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Prezident republiky

- Prezidentem republiky se může stát občan starší 40 let.
- Volební období prezidenta je pětileté.
- Jedna a táž osoba nesmí zastávat úřad prezidenta déle jak dvě funkční období po sobě (max. 10 let).
- Prezident není z výkonu své funkce odpovědný; za prezidenta odpovídá vláda.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Prezident republiky

- Prezident republiky je volen přímo občany většinovým dvoukolovým volebním systémem.
- Kandidátem na prezidenta se může stát ten, koho navrhne alespoň 20 poslanců nebo 10 senátorů nebo kdo získá podporu alespoň 50 000 občanů.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Státní zastupitelství

- Státní zastupitelství je součástí moci výkonné a spadá pod vládu ČR.
- Státní zastupitelství zastupuje veřejnou žalobu v trestním řízení.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Moc soudní

- Je reprezentována soustavou soudů ČR.
- Soudci jsou nezávislí ve svém rozhodování.
- Funkce soudce je časově neomezená (s výjimkou Ústavního soudu).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Soustava soudů ČR

- Okresní soudy
- Krajské soudy
- Vrchní soudy (v Praze a Olomouci)
- Nejvyšší soud ČR (v Brně)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Ústavní soud

- Má sídlo v Brně.
- Tvoří jej 15 soudců jmenovaných prezidentem republiky (a potvrzovaných Senátem) na dobu 10 let.
- Ústavní soud dohlíží na dodržování Ústavy a ústavních práv a práv vyplývajících z Listiny základních práv a svobod.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Ústavní soud

- Je to jediný soud, který může zrušit část zákona nebo celý zákon, je-li tento zákon nebo jeho část v rozporu z Ústavou nebo Listinou základních práv a svobod.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Ústavní soud v Brně

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Millenium187, licence Creative Commons, BY-SA,
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:%C3%9Astavni%C3%AD_soud_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky.jpg, licence CC, (cit. 2012-11-7)

Nejvyšší správní soud

- Má sídlo v Brně.
- Je odpovědný za rozhodování ve správních záležitostech, tj. zabývá se posuzováním správnosti správních (rozuměj úředních) rozhodnutí.

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zdroje

- Ústava ČR. In: <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>. 1993. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.htm>.
- Kolektiv autorů. *Odmaturuj ze společenských věd*. Brno: Didaktis, 2004. ISBN 80-86285-68-5
- Jan Polák, licence Creative Commons, BY-SA, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Praha,_Poslaneck%C3%A1_sn%C4%9Bmovna_Parlamentu_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky.jpg, licence CC, (cit. 2012-11-7)
- Sefjo, licence Creative Commons, BY-SA, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Praha,_Vald%C5%A1tejsk%C3%A9_n%C3%A1m%C4%9Bst%C3%AD,_Vald%C5%A1tejsk%C3%BD_pal%C3%A1c_panorama.jpg?uselang=cs, licence CC, (cit. 2012-11-7)
- Che, licence Creative Commons, BY-SA, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Praha_Strakova_akademie.jpg, licence CC, (cit. 2012-11-7)
- Millenium187, licence Creative Commons, BY-SA, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:%C3%9Astavn%C3%AD_soud_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky.jpg, licence CC, (cit. 2012-11-7)

Materiál je určen pro bezplatné užívání pro potřebu výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu. Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ